

ranjeni kraj, če je mogoče, podvezati. Ranica naj se z ostrim nožkam enmalo nareže, in nekoliko kervi izsešá, brez skerbí, zato kér gadovstrup le v kervi zastan škodje. V slinah, tudi če se požró, ni škodljiv, če le žnablji niso spokani ali sicer ranjeni. Boljši je pa vunder slino vselej vùn pljuniti. Rana naj se potem s scavnico spêre, in se bo kmalo zacelila. Knapi, sekači in voglarji zarezé ali vsêke tudi z rutami, v svoji vodi omočenimi, pokladajo, in tako rane kmalo zacelijo. Rumena kersnica, sv. Antona roža, zdej po latinsko sploh arnika imenovana, ni za silno potrebo povsod pri rokah.

Žabe, gerde krote se ne prijemajo z golo roko; en sak ali ravšelj se čez-nje položi; po tem se zagrabijo za bedro s plošnjatimi klešicami ali pa s precepljenim klincem, in se hranijo do doma v žakljah ali v kaki drugi posodi. Umorijo in hranijo se, kakor je poprej od rib rečeno bilo. — Če se gladka globoka posoda ali pisker v tla na vertu, travniku, gojzdu i. t. d. zakopá, in en drug pisker ali lonec brez dna noter povezne do krajca s zemljo zadela, se bodo vsako jutro marsikteri merčesi in male živali v njem vjete našle, — Koliko plemén miš in topirjev je pri nas, še ni popolnoma znano; zatorej prosimo, de bi se take posebne pleména v muzeum pošiljale. Z irhovo rokavico naj se primejo, de, če ravno vgriznejo, skozi irhovno raniti ne morejo. Ohranijo in pošiljajo se v žganici (Weingeist) v lesenih ali steklenih zamašenih posodah.

Lov zverin, ptičev in rib je lovcam in strelcam znan. Vsaka dežela in vsaki kraj ima svoje pleména. Povodne sklepnice (Muscheln) se z gostimi grabljami iz blata ali péska lahko dobijo, in kuhane, mesá otrebijo. Čepine (Schalen) se kakor polževe lupine v skrinico v mah ali med predivo ena poleg druge, vsaka posebej v papir povita, skladajo, de se ne starejo po poti pošiljanja!

Kdor hoče eno ali drugo stvar viditi, ali v eni ali drugi téh reči kaj več zvediti, naj obiše gosp. Schmidta v Šiški, ali pa gosp. Freyerja v muzeumu.

Kaj Slovencam manjka?

Pod tém nadpisam beremo v „Slovenii“ ravno tako resnične kakor važne besede, ki jih je v slovenskih zadevah dobro iznajden in za ravnost (enakopravnost) našiga naroda skêrben domorodec iz Koroškega pisal. Med mnogimi vošili se nam prvo nar važniši zdí, ki pravi, de nam Slovencam *zastopovavca pri ministerstvu na Dunaji manjka*. Gosp. pisatelj „Slovenije“ v tem vošilu med družim tóle pravi: Dosadaj slovenski narod nima družiga prijatla in branitelja, kakor Bogá v nebesih in nektère posamesne redko vsijane domorodce. Velika potreba je, de dobimo kakiga domorodca, ki bi nas pri ministerstvu nadomestoval, njemu naše potrebe odkrival, nas kriviga natolcevanja branil (kar je živo potrebno, de ministerstvo v vsim resnico zve), naše prošnje iz naših novín nabiral i. t. d. Visoko ministerstvo ni v stanu, vse znati, prebirati, pretresti in dognati, treba mu je učenih, rodoljubih pomočnikov in svetovavcov. Horvatje imajo svojiga bana in ministra, Serbi svojiga patrijarha, Rusíni svojiga ministerialniga svetovavca, in takó vsi drugi narodi imajo možé pri ministerstvu kot svetovavce. Ni tedaj prenapeto prositi in želeti, de ministerstvo iz poldružiga milijona Slovencev kakiga možá, ki Slovence in njih potrebe dobro pozná in do kteriga Slovenski narod zaupanje ima, k sebi pokliče in za ministerialniga svetovavca izvoli. — Tak mož naj bo zaúpnik (Vertrauensmann) vlade in ljudstva, in naj odkritoserčno ministerstvu razodéva vošila in potrebe Slovencev, kér on bo nar lože spoznal, česar večina

ljudstva želi; on bo tudi nar lože razjasnil protinstvo in natolcevanje tiste kôpe ljudi, ki se s svojimi lažmí tu in tam prikupiti želijo, brez de bi pomislili, de:

»Kar svét ima zdej skrito,
Bo enkrat vsim očito,«

ali po nemško: Nichts ist so fein gesponnen etc.

Nekaj zastran deržavniga zakonika.

(Konec.)

Namen zakonika za Slovence je, de ga slovensko ljudstvo razume. Ali se bo pa ta namen dosegel, ako se mu piše po novejših oblikah, ki so jih jeli nektéri gospodje siloma rabiti?

Téh gospodov naménje, de se naše slovensko narečje z ilirskim zmeša, in pomočki so, Slovincam namesto njenih dobrih, navadnih, druge besede in druge oblike oktrojirati.

Ta namen bi napčin ne bil, ko bi iz njega postalo občno jugoslovansko narečje, in ko bi se dal doseči brez poškodovanja slovenskiga ljudstva. Imenovani gospodje si pa vse to upajo. Tudi mi spoznamo, de se to v pisanji časopisov hitro, v enim tednu, zamore storiti, če se vsi pisavci skupej vzamejo in takó pisati začno. Ali kaj bo imelo slovensko ljudstvo od tega? Pisavci in njih prijatli bojo to izmišljeno pisanje brali — ljudstvo pa bo na suhim ostalo, kér taci reči, ki jih ne razume, ne bo bralo. In kaj bi bolj učeni Slovinci s tem pridobili, in kaj Horvatje? Slovinci dobimo po tem jezik, ki ni slovenski — Horvatje pa tudi ne marajo za-nj, kér ni ilirski. Kdor bi hotel ta „idealni“ jezik razumeti, bi mogel obá jezika razumeti, slovenskiga in ilirskiga, ali se pa zamore to od ljudstva sploh terjati? Dajmo rajši popolnoma ilirsko pisati, bo saj Horvat in Dalmatin razumel, če ne Slovenec.

Horvatje so naši bližnji bratje; njih književni jezik je zlo omikan in olikan, in če nam besed manjka, si jih moramo nar poprej pri Jugoslovanih izposoditi, in če jih tukaj ne dobimo, potem moramo še le dalje na posodo iti, — tode tudi izposojene besede se morajo vselej z duham slovenskim vjemati.

Pozabiti pa tudi memo tega nikdar ne smemo, de tudi naš slovenski jezik je stanovitno narečje, de slovenšina je omikana že začuda, de ima svojo starost, svojo zgodovino, svoje slovstvo. Ta slovenšina ni zmišljena, ni skovana, ni posojena, kakor iliršina Horvatam, temuč je lastno, častitljivo, v narodu vkoreninjeno in z narodam takó sklenjeno ozidje, de se podere in ni več slovenšina, ako začnemo v njene oblike drezati in namesti njih druge nove staviti.

Nadjamo se, de bojo vsi Slovinci, ki djansko (practisch) mislijo, z nami v ti reči edinih misel, in de našiga mnenja tudi bratje Horvatje ne bojo zavèrgli, če naména — omike ljudstva, in de ljudstvo razume, kar se za-nj piše — iz oči ne spustijo. — In kér že od toliko vzajemniga bližanja v jeziku govorimo, moramo odkritoserčno svoje vošilo izgovoriti, de bi práv bilo, ako bi se tudi Ilirci v taci rečéh, ki so boljši kot njih, nam nekoliko bližati hotli. Pa žalibog! de ne stopnice tega bližanja od njih strani ne vidimo! Zató se pa tudi bojimo — česar nas že skušnja učí — de bi tisti gospodje, ki hočejo, de bi se slovenšina v iliršini „zibnila“, starih slovenskih oblik v dar ne prinesli novim oblikam iliršine, na priliko: de bi tudi dvojnika (Dual) ne zapustili, kér 2. sklon pri zanikovanji (Negation) že večidel ne rabijo, — moj, njegov, njih namesti svoj i. t. d. (v povračni rabi) pišejo, — namesti nedoločivniga naklona (infinitiv) namenivni naklon (supinum) rabijo i. t. d.